

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

în șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Mai lângă Domnul

(+) *Avem o nouă grupare religioasă: Asociația »St. Nichita Remesianul«. Accasta numai pentru preoți. Și încă exclusiv pentru celibți și duși fără copii de crescut. Plănuită mai de mult, de o mână de slujitori ai altarului, după delungate chibzueli, și numeroase rețușări a pului de începătură, a luat ființă și a îmbrăcat formă concretă în ziua de 11 Aprilie c., câștigând aprobarea Chiriarhiei și binecuvântarea pâr. Miropolit Vasile.*

Ce vrea ceata celor ce pleacă la drum sub rotirea Sfântului Apostol al străbunilor noștri? Sfințirea proprie și a sufletelor în mijlocul prora îi va rândui Cel de sus prin mijlocirea ai marilor bisericești. Calea: legătura de bună voință de a face, în cadrele acestei organizații spirituale, pentru înaintarea duhovnicească, mai mult decât s'ar face fără un asemenea angajament decisiv ce obligă în conștiință, odată ce-i luat neclintit de nimeni, singur de dragul mai binelui.

Plusul de spiritualitate râvnită e de nădăjduit că-l va înfăptui Domnul în sufletele tuturor celor ce, împreună lucrând cu harul Lui, se vor rădăui să treacă în faptă Programul de viață noii tovarășii: Sculare de timpuriu, la oră; meditație de cel puțin o jumătate de ceas; citirea sf. liturghii, cu o scurtă închinare de ultimă după ea; vizită la Isus Euharisticul; citirea orelor canonice I, III și VI, precum și Vecerniei și a Dupăcinarului; lectură spirituală; aminarea particulară și generală a conștiinței; egătirea de cu seară a meditației pentru ziua următoare, și notarea foii de autoexaminare, care apoi se va trimite, la încheierea fiecărei luni, Directorului Spiritual. Toate acestea zi de zi.

Și n'am gătat cu îndatoririle religioase ale membrilor. Regula lor de viață mai prevede: mdrisire săptămânală (sau cel mai târziu la două săptămâni); o zi întreagă de reculegere sufletească pe luni; exerciții spirituale de cel puțin trei zile, o dată pe an. Pe lângă care se recomandă, pentru fiecare zi, studiu de specialitate teologică; cetirea în prezența a câte unui capitol din Sf. Scriptură; ceva devoțiune (de ex. rosariul) către Precurata. Apoi: o oră de adorație euharistică la săptămână, cu înălțarea de a intra și în Asociația Preoților Floratori. Mai obligându-se fiecare membru a plăti lunar câte 3% din venitele sale pentru sumele lipsuri ale organizației.

Vorba sf. Augustin: Ordo dux est ad Deum, quae a Deo sunt, ordinata sunt. Asociația Sf. Nichita asta o țintește: să introducă ordine în viața și mai ispitite ca altele de disordine. Deocamdată în faza dintâi și cu membri destul de puțini (16), cu vremea își va croi alvie largă și încă, însemnând drum de lumină în lumea întunecată a științelor. Actualul ei director spiritual, pâr. Ioan Bălan, e o chezeșie mai mult că opera se îndreaptă spre mdrirea lui Dumnezeu și mai binele sufletelor va crește, va înflori și va da roade din plin. — Așa să fie! Și: Doamnă ajută!

Răbufniri păgâne

Crime sguuitoare și revelatoare — Lava păgână din adâncuri —
Beția cărnii și cultul violenței — Indărăt la Hristos!

(*) Conștiința țării s'a cutremurat. Două fapte diverse au căzut, ca doi bolovani grei, în adâncurile ei, trezind echouri sinistre și pline de amenințări. Un val de înflorare și de îndurerată grijă s'a așezat peste suflete. Glasuri speriate se ridică din toate părțile. Se caută cu înfrigurare vinovații. Se cer măsuri de salvare, drastice și imediate.

Faptele sunt într'adevăr crâncene. Sunt țesute din nebunie și din sânge. Un complot și un omor. Un mănunchiu de ofițeri cari vreau să schimbe, cu bombe și revolvere, actuala ordine de drept, luând cu forța în mâna lor cârma țării. De altă parte, trei elevi becisnici, de 16—18 ani, ai liceului Gh. Lazar din capitală se dovedesc spărgători iscusii și ucigași cinici ai fostului deputat Eusebie Popovici; și autorii, în spe, ai altor lovituri de acest fel, pe care le plănuise mica bandă de criminali precoci. — Trist și fioros, fără îndoială. Se pot imagina totuși și s'au întâmplat altă dată crime mai grozave, fără să fi avut răsunet atât de general și adânc. Căci complotul, în felul cum a fost pregătit, are în sine și ceva copilăresc și ridicol; iar crima copiilor rățăciți poartă vădite peceți de inconștiență ce se joacă de-a omul mare. De ce atunci marea sguidire de conștiințe, care nu vrea să se liniștească?

Răspunsul e ușor. S'a alarmat însuși instinctul nostru de conservare. Știm și simțim că acum odată nu mai e vorba de simple „fapte diverse“. Ele sunt numai lentile magice, prin care trebuie să privim în hăurile așezării noastre sociale. Priveliștea ce ni-se deschide de aci este pricina sguidirii publice. Dincolo de crime, zărim prăpastii fără drum și fără lumină. Genul recel, din mocirla căroră crește o învălmășită și otrăvitoare floră de păcate, cu străluciri de putregalu. — Fără nici o legătură la aparență, cele două crime își au rădăcinile împletite și înfrățite în același sol putred, — sunt flori răsărite din aceeași sămânță a răului ce dospește cu înspălmântătoare putere sub spuza aparențelor de ordine și civilizație ce s'au putut menține cu greu până acum.

În adâncurile filnței noastre clocotește iadul. Un duh păgân s'a făcut stăpân pe rădăcinile vitale ale societății noastre. Acesta este teribilul adevăr pe care îl strigă, amenințător, complotul ofițerilor și crima liceanilor.

Se caută vinovații? Foarte bine. Nici nu-s greu de găsit. Școala. Familia. Cinematograful. Literatura de detectiv și erotism bolnav. Atmosfera de necinste generală și de plăceri vinovate în care ne tăvălim. Toate sunt adevărate și toate pot forma subiecte pentru articole de gazete fulminante și vorbiri

răsunătoare în parlament. — Se uită însă ușor că toate acestea, dar absolut toate, se reduc la un singur rău radical, esențial: *păgânizarea vieții*. Civilizația noastră este rod al creștinismului. Acum: duhul lui Hristos moare. I, scoatem, pe rând, din școală, din literatură din teatru, din familie, din așezăminte publice. Ce putem aștepta, decât rezultatul firesc: stingerea virtuților creștine, năruirea civilizației creștine?!

Locul ei tinde să-l ia, în chip fatal, o altă concepție de viață, care nu se hrănește din evangheliile. Ne sbatem de atâta vreme să stingem lumina din cer, pentruca să ardă nesupărată lumina de licurici a pământului. Trăim într'o spasmodică *beție a simțurilor*. Idealul este plăcerea sensuală. Calea spre țintă: violența. Cultivăm sistematic această sălbătăcire generală. Dela războiu încoace *cultul violenței* continuă. Vorba și-a pierdut blândețea. Exaltăm forța brută, deghizată sub masca „energiei“. Confundăm „autoritatea“, pe care o reclamăm într'una, cu brutalitatea fizică. Cultivăm cu frenezie exagerată sporturile. Studiem, chiar de prezent, un fel de militarizare a școlii. În numele „drepturilor omului“, călcăm în picioare drepturile eterne ale lui Dumnezeu. Am mers atât de departe în această idioată idolatrie a forței și a violenței, încât am lăsat fără urmări o serie întreagă de asasinate politice. Mai rău: pe unii din făptuitori suntem pe drum să-i facem eroi naționali. Printr'o neînțeleasă înflăcătare de entuziasm deviat țesem visuri mistice de salvare a țării din noua evangheliile a revolverului îmbrăcat în treicolor.

Și tot acest lanț de grozăvii e teribil de logic. Dacă idealul e plăcerea, dacă mijlocul cuceritor e violența, totul e firesc și limpede. Așa trebuie să fie, în acest caz, atmosfera publică: bătăloasă, necinstită, necruțătoare. Familia, cu îngrădirile ei austere, nu mai are rost. Disciplina școlară, militară, socială, e corvadă nejustificată pentru dreptul la libera desfășurare a individualității. Dacă prin omor se pot câștiga bani și onoruri, de ce n'ai pune în funcțiune acea minunată descoperire a științei, care se zice revolver, granată, dinamită etc.? Dacă ai șanse, vei fi erou și dictator. — Iată, deci, rădăcina răului: *concepția de viață păgână*, care pune stăpânire pe conștiințe. Ea roade seva vieții noastre. Ea distramă familia, școala, armata, societatea întreagă.

Acest adevăr, mare și trist, trebuie recunoscut odată, cu toată sinceritatea. Și trebuie scuturate din el toate consecințele. Orice alte leacuri și remedii, parțiale și polițienești, sunt

dacă nu inutile, la tot cazul insuficiente și ineficace. Ele pot da impresia unei sterilizări externe, nu pot înol însă germenul tainic al vieții. O nouă viață, o nouă ordine socială, o nouă spiritualitate ne trebuie neapărat. Pentru aceasta se cere o prefacere radicală a sufletului. *Trebule să ne întoarcem, cūrând și integral, la Hristos!* Concepția de viață creștină trebuie făcută stăpână pe toate așezările noastre. Idealul spiritualității evanghelice trebuie ajutat să înăbușe marea erupție de lavă păgână, ce isbucnește din clocotul subteran al patimilor eliberate. În familie, în școală, în armată, în literatură, în teatru, în știință, în legi, în ocrotirile sociale, pretutindeni și în toate morala creștină, idealul dreptății și iubirii evanghelice, cinstirea virtuților și teama de Dumnezeu trebuie să fie normă și îndreptar.

Aceasta este marea poruncă a ceasului de față: *Indărât la Hristos!* Să avem curajul și voința de-a fi fără creștină. Altfel ne prăpădim!

Noul canonic bobbian a fost instalat. Locul în veci regretatului canonic mitropolit Dr. Ioan, cândva Coltor, se știe, a fost complinit, după cum am relevat și noi la vremea sa. Sâmbăta trecută s'a făcut discret, în cerc restrîns de capitulariști, sub prezidiul I. P. S. pâr. Mitropolit Vasile, și instalarea pâr. *Gheorghe Dănilă* dela București, în noua sa demnitate de canonic teolog. Totodată fiind promovată și pâr. *Victor Pop* scolastic, iar pâr. *Dr. Augustin Tatar* de canonic cancelar.

Nou-instalatul demnitar bisericesc e una dintre cele mai simpatice figuri ale clerului arhidiecezan. Născut la 1889 în Cheța, din familie preoțească, mult promișătorul elev, după terminarea studiilor secundare, e trimis în Seminarul Central din Budapesta, unde se distinge printre atâția tovarăși distinși, români și străini. Revenit acasă se hirotonește (în 1916) de preot celibe. Cariera și-o începe ca umil cancellist la Mitropolie. Harnic și conștientios cum era, nu trece mult și e remar-

cat: ajunge vice-notar consistorial. În această calitate îl vine numirea de paroh-prot. al Bucureștilor, unde se dovedește acelaș om al muncii întreprinde, constante, dar fără sgomot. Sub dânsul se organizează parohia, se clădește impozantul palat parohial, se crează mijloace pentru ridicarea unui nou lăcaș de închinare în Capitala Țării, se formează noui parohii române unite în Ploești, Constanța, Brălla-Galați și sunt pe cale să se înjghebeze și în alte centre din Vechiul Regat.

Înainte de toate, și mai presus de toate, *om al faptelor*, pâr. *Gheorghe Dănilă* e o achiziție valoroasă pentru valorosul corp capitular. Facă-i Cerul parte de cât mai îndelungate zile, ca să-și poată valoriza cât mai deplin forțele multe și alese cu cari a fost inzestrat și pe cari nici până acum nu le-a lăsat în păragină. — Întru mulți ani!

Ortodoxie și românism

de **Gavril Todica**

III.

Să examinăm mai de aproape și celelalte afirmațiuni ale d. lui N., rezumate în concluzia:

„Biserica ortodoxă acționând în mijlocul diferitelor popoare și înfrățindu-se cu specificul național al fiecăruia, nu-și pierde caracterul ecumenicității sale;.. iar poporul care a intrat în sinul bisericii, nu-și alterează naționalitatea sa, ci și-o purifică și desăvârșește. Astfel se realizează în ortodoxie sinteza între ecumenicitate și naționalitate. Biserica lui Hristos n'a fost trimisă în lume nici să internaționalizeze, nici să antinaționalizeze popoarele“.

Putem fi de acord cu concluzia aceasta. Catolicii încă spun și lucrează în mod analog.

Totuși îmi permit o mare observare.

Până pe la 1700, sau chiar 1821, biserica ortodoxă nu s'a prea înfrățit cu limba română, ci se impunea ¹⁾ cu limba liturgică slavonă și

¹⁾ Am putea zice: își afirma ecumenicitatea.

grecească, în biserica strămoșilor noștri pentru cultura noastră, influența slavonă grecească nu a fost așa de binefăcătoare. limba liturgică latină și ritul latin pe Croații, Ungurii, Cehii și Polonii catolici.

Chiar unirea noastră cu Roma a intrat într-o oarecare măsură, meritul de a fi construit la eliminarea limbii slavone și grecești din biserica română și la introducerea cărților bisericesti tipărite cu litere latinești.

Este bine să accentuăm uneori meritul, indiferent dacă l-a avut biserica prin favoarea, ce l-a acordat-o, din oportunitate, Papa dela Roma și nu l-a acordat-o, *odoxiei române, tot din oportunitate, Patrii ecumenic din Constantinopol.*

Trecutul nu poate fi desmințit. El a așa, cum a fost.

Mult trimbișata afirmațiune că „ortodoxia a fost păstrătoarea naționalității române“ e deci tocmai în concordanță cu trecutul adevărul istoric. Mai de grabă mi-se pare afirmațiune formulată, la adăpostul de noi, pentru a justifica anumite pretenții la sfântul Buget al țării, pretenții strălucite orice „comunitate duhovnicească ecumenică“.

Ci scopul meu nu poate fi recriminarea ci stăruința de a nu lăsa să fie mascat adevărul, sub nici un pretext. Iar adevărul trecutului nostru e plin de suferințe. Sufărăm însă trebuie să ne nobilizeze. Din suferințe trebuie să învățăm.

Învățămintele, ce ar trebui să le scoatem pot fi următoarele:

1. Să mulțămim lui Dumnezeu că ne-a ajutat să aruncăm o punte durabilă între răsărit și Apus, între „comunitatea duhovnicească ecumenică“ și „comunitatea spirituală universală“, comunități de altmintețea creștină.

2. Să nu căutăm nod în papură, pe lângă inexistente și motive subtilissime de cealaltă parte, lăpădându-ne de păcatele urii să trăim în bună înțelegere, căci „ce este mai bine și frumos decât a trăi frații împreună“?

3. Când nu vom fi așa de păcătoși

Foița „Unirii“

Mai rar cu improvizatiile!

Mici notițe omiletice, după card. Gibbons
de **Aurel Aldea**

În general, valoarea și eficacitatea unei predici depinde dela grija cu care se compune. Predicatorului i-se recere o dublă pregătire, una remotă și alta proximă.

Pregătirea remotă nu este altceva, decât însăși munca vieții. Ea trebuie să îmbrățișeze toate ramurile de știință cari au vre-o legătură cu activitatea ministrului sacru. Nici o sursă de informație nu trebuie neglijată, începând cu Sf. Scriptură și până la articolul de ziar, care tratează sau atinge vre-o chestiune de morală. Este evident că, cu cât spiritul este mai bogat în știința sacră, cu atât vor fi mai abundente și mai prețioase și comorile pe care el le deschide poporului.

Pentru ajutarea memoriei, *luarea de notițe*, cu ocazia diferitelor lecturi are o importanță nebanuită. O mulțime de oratori de seamă, — sacri și profani, ne-au lăsat adevărate colecții de astfel de notițe. Adevărate perle de mult preț, cari le-au furnizat splendide subiecte de meditație asupra celor mai înalte și mai pure adevăruri de credință...

Este atât de adevărat și de neîndoios că cel mai bun remediu contra uitării este culegerea aceasta înțeleaptă de idei, ce constituie

un adevărat arsenal de știință și de înțelepciune. Un singur exemplu: Se cunosc notele luate de Pâr. *Faber*, publicate mai apoi în două volume, întitulate: „Notes sur quelques sujets de doctrine et de spiritualité“. — Dar ascultați și glasul unui laic ^{*}), la sfârșitul vieții sale: „Și acum, nu puteți crede cu ce plăcere răsfoesc această imensă colecțiune! Fiecare pasaj deșteaptă în sufletul meu o mulțime de idei interesante și de amintiri... de o mie de ori mai dulci decât cele ce s'a convenit a se numi plăceri“.

În afară de pregătirea remotă, preotul trebuie să consacre timpul necesar și pentru pregătirea imediată a fiecărei predici, considerând cu seriozitate subiectul asupra căruia are să se extindă, precum și auditorul căruia se va adresa. O predică lucrată în felul acesta va fi clară, precisă, cu ordine și metodă. Și mai presus de toate, va fi cu fruct. Din cauza neglijenței cu care se pregătesc predicile, un mare număr de predicatori ai Cuvântului Domnului se pierd în repețiri plictisitoare, condamnând pe ascultători să rabde o predică rău compusă și fără nici un interes rostită.

Napoleon I, unul din marii genii militari pe cari i-a avut lumea, seceră atâtea victorii căci se știa pregătit de luptă. Studia cu atenție terenul și se informa cât mai precis de forțele ce dispunea inamicul. Iși plasa oamenii săi și elita armatei în locurile celea mai avantajoase, pentruca atacul să fie decisiv.

^{*}) Montalembert.

Comandantul creștinilor este preotul, căruia trebuie să se dea puterea Cuvântului lui Dumnezeu care-l vestește oamenilor și care-i ține în frâu. Dacă el trebuie să studieze bine natura dușmanilor spirituali pe care vrea să-i combată, nu va avea decât să se arunce în luptă și să-i câștige pe Dumnezeu. Dacă va da așteptarea și să se arunce în luptă fără o studiere prealabilă, loviturile lui nu vor avea efectul dorit. Va fi o luptă care va fi pe dușman, dară fără a-l câștiga pentru Dumnezeu.

Preotul care urcă amvonul fără a fi pregătit cum se cuvine, nu ispitește el, într-o oarecare măsură, Providența, și oare nu-și necinstește prin aceasta misiunea? Nu-și degradează el oare credința evanghelică înaintea credincioșilor, punându-se pe sine însuși la umiliri și la oarecare bine meritate?

Un caz: un biserician ține o predică la catedrala din Baltimore, în prezența unor distinși prelați, între cari era și Mgr. Hughes, arhiepiscop de New-York. La prânzul ce urmează după Liturghie, predicatorul mărturisește că pe amvon și nu-și fixase încă subiectul predicii. „M'am gândit la asta, ascultându-vă“, răspunde Mgr. Hughes... Predicatorul care se aștepta să primească un compliment pentru improvizatiile sale, se vădită să se mulțumească cu acest reproș, atît de just în raport cu neglijența sa.

Timpul necesar pentru prepararea unei predici depinde de împrejurări, de talent, de experiență personală a fiecăruia. Mgr. M. Gill de Richmond, unul dintre cele mai distinși și mai erudiți predicatori catolici, obișnuiește ca, începând de Joia să se pregătească

acuma, se vor înțelege foarte bine „ecumenicitatea” cu „universala”, sau „comunitatea duhovnicească ecumenică” cu „comunitatea spirituală universală” formând *tot o lege*, chiar de se va îmbrăca în diferite costume, după regiuni și firea popoarelor.

4. Până atunci să stăruim în rugăciuni și fapte bune. Bunăoară, o faptă bună ar fi: *perfecționarea, desăvârșirea limbii liturgice românești*.

Trecutului nu-i putem recunoaște mai multe drepturi de a ne modela limba, decât prezentului. Iar prezentul e în puterea și voința noastră, sub acest raport.

Dacă odinioară, simplii dascăli de slavonie și de grece ne-au putut infiltra, prin intermediul bisericii, până și în limba straturilor celor mai de jos ale poporului, cuvinte ca: duh, slavă, slujbă, izbăvire, utrenie, vecernie, molitvă, sfeștanie, glasuri și voscresne, sedilne și sfetilne, mucenic și ucenic, peană și aghiasmă, chiraleisă și altele nenumărate, cu atât mai mult Academia Română, Academile teologice, universitățile și profesorii de limba română, de acuma, ar putea să stabilească o limbă liturgică mai conformă cu originea noastră latină¹⁾.

Factorii chemați ai bisericii ortodoxe și bisericii unite ar avea un teren de activitate prosperă, dându-ne, în colaborare armonică, o limbă acceptabilă de toată suflarea românească, eliminând de o parte toate străinismele, cari pot fi înlocuite, iar de altă parte exagerările latiniste. (Urmează).

Revărsări ale harului în Eparhia de Nord. Grație bunevoiențe a p. canonic L. Vida din Baiamare, care ne informează regulat asupra mișcărilor religioase din vâldicia Maramureșului (ce bine ar fi să aibă imitatori și aiurea!), aflăm că în surprinsul dlecezei de sub păstoriceasca oblăduire a Preasf. Alexandru

¹⁾ Biserica unită introduce odată o reformă radicală și în privința aceasta, dar ulterior a abandonat-o, prea în multe puncte, de dragul uniformizării.

pentru predica din Dumineca următoare. *Părintele Lacordaire*, ilustrul predicator dominican, nu predica niciodată dacă nu era anunțat cel puțin cu o zi înainte. »Respect prea mult Cuvântul lui Dumnezeu, zicea el, pe auditorii mei și pe mine însumi, așa că nu pot predica fără o pregătire convenabilă«.

Fiecare va face după inclinarea sa personală. Pentru preoții tineri, părerea cea mai comună susține, că până atunci, până când se obișnuiesc cu o ordine și precizie în idei, și până când își câștigă o mare bogăție de expresii și corectitudinea stilului, cea mai bună metodă este scrierea și memorizarea întregii predici.

Uneori, aceia cari nu-și prepară predicile, află o scuză în cuvintele Mântuitorului: *) »Iară când vă vor da pe voi, nu vă grijiți cum și ce veți grăi, căci se va da vouă în ceasul acela ce veți grăi. Căci nu sunteți voi cari grăiți ci Spiritul Tatălui vostru este acela ce grăește întru voi«. — Oare, într'adevăr, acest text nu ne îndreptățește să ne punem încrederea în inspirațiile cerului, mai mult decât în propriile noastre eforturi intelectuale? Oare omagiul ce se aduce lui Dumnezeu nu e mai desăvârșit atunci când ne încredem mai mult în inspirațiile promise, decât în resursele noastre personale? Răspunsul este ușor: Acest pasaj al Evangheliei, atât de mult citat de aceia cari abuzează, trebuie aplicat, după context, la acele timpuri critice, când apostolii, duși înaintea împăraților și guvernatorilor, erau siliți, cu *pericolul proprietății vieții, să-și*

Rusu s'a lucrat din greu și în stil mare, de Paresimile Anului Sfânt, pentru luminarea și primenirea sufletească a credincioșilor. O parte a muncii acestora apostolice e cunoscută din celea publicate deja în aceste coloane. Deastădată nu facem decât să completăm tabloul schițat în parte.

Semnalăm cu creștinească bucurie intrarea pe arena pentru mântuirea sufletelor a unui luptător nou: P. *Gheorghe Marina*, tânărul ieromonah dela Bixad, titrat al universității Gregorlene dela Roma. Cuvloșia Sa s'a ostenit întru vestirea cuvântului în *Băița Sălajului* (9—15 Martie) și *Moara Borșii* (17—21 Martie), înregistrând, drept binecuvântare de sus a apostolice sale, 671 mărturisiri și cuminecări la Băița și 508 la Moara Borșii.

Seria celorlalte 13 parohii evanghelizate (cu numele misiunilor, data și, în paranteze, numărul împărtășirilor cu sf. Taine) este următoarea: *Culcea* p. *Romul Clote*, 16—19 Martie (427); *Tur*, p. *Vasile Szabo* din Balamare, 23—26 Martie (350); *Gherța Mică*, 23—27 Martie (724) și *Săsar*, 29 Martie—3 Aprilie (911), predicând în ambele P. egumen *Atanasie Maxim*. — *Sighet*, 25 Martie—1 Aprilie, P. *Leon Manu*, egumen la Moieșu (2000). P. *Patriciu Trușășu* din Balamare a ținut misiuni în: *Hodișa*, 23—26 Martie, (510) și *Câmărzana* (750). P. *Georghe Nagy* din Bozinta Mare a vestit cuvântul în *Corod*, 18—20 Martie, *Culciul mic* 20—22 Martie și *Culciul mare* 22—25 Martie, înscriind și membrii noi în Reuniunile Mariane. P. prepozit *Alex. Breban* a predicat în *Negrești*, 29 Martie—2 Aprilie (1211); p. *Petru German*, prof. în Baiamare, în *Valea Chioarului*, 30 Martie—3 Aprilie (900); și p. canonic *L. Vida*, în *Roșiori* 28 Martie—1 Aprilie (788). Bucurii speciale: sfințirea crucii jubilară, primirea solemnă a lor 25 membri noi în Reuniunea Mariană, și refnoirea voturilor în aceeași Reuniune a lor 75 membri și membre mai vechi.

De remarcat faptul că misiunile de durată mai lungă (5, 7, 8 zile) au efect excepțional de mare. Vin să-și plece capul sub patrafir

mărturisească credința lor. Prin urmare acest text, care evident nu se referă la predicarea obișnuită, nu se poate invoca pentru a ne dispensa dela o serioasă pregătire, înainte de a vorbi în numele Domnului.

Se mai poate obiecționa că adevărurile divine sunt mai atrăgătoare când le expunem în simplitatea lor. Ele n'au lipsă de podoabă și de argumentări. Căci a le împodobi și a le prezenta în fraze studiate înseamnă a polei aurul pur, a picta crinul sau a parfuma vioreaua... Este adevărat că adevărurile evanghelice nu pot fi ornate cu vorbe de curțizan, dar ele trebuiesc exprimate într'un stil demn de frumusețea și sublimitatea lor. Iar acest lucru este cu neputință, fără a recurge la muncă și la arta omenescă.

Alții își caută scuză în lipsa de timp. Celelalte datorii ale oficiului lor le răpesc tot timpul, așa încât nu le mai rămâne nici un moment liber, în care să se ocupe și de predică. Răspunsul este acesta: Sub acest pretext nimeni nu poate fi scutit dela pregătirea predicii sale. Un preot care se obișnuiește a-și îndeplini cu regularitate toate datorițele sale, de obicei are și timpul necesar pentru predică. În orice caz însă, nu trebuie să se piardă din vedere că predicarea este, — fără îndoială — datoria capitală a preotului. În consecință, ea nu trebuie lăsată pe planul al doilea. Când apostolii n'aveau timpul necesar pentru a-și putea îndeplini toate datorițele lor, își rezervau lor numai predicarea, iar celelalte funcțiuni le încredințau diaconilor*).

și credincioși de acela, cari ani îndelungați au neglijat cu cerbicioșie această datorie. Și încă ceva: pretutindenea bisericele au fost mereu tixite de ascultătorii cucernici. La mărturisiri și cuminecări au dat, în tot locul, ajutor atât preoții din loc cât și cei din jur. — Plata lor multă să fie la Domnul!

Catolicii, creștinii și necreștinii, în lumina statisticii. Comitetul Central al Anului Sfânt Extraordinar a publicat de curând o broșură: *„Mundul Redemptor 33—1933”*. Scopul tipăriturii este să evidențieze, pe bază de statistice, răspândirea creștinismului, și în special a catolicismului, în decursul celor nouăsprezece veacuri de mântuire. Calculele acestea, pe continente, arată starea de azi, pe cum urmează:

Europa: 208,855,000 catolici; 234,529,575 necatolici; 13,340,816 necreștini. — *America de Nord*: 52,513,320 catolici; 85,540,818 necatolici; 21,000,130 necreștini. — *America de Sud*: 73,050,585 catolici; 541,984 necatolici; 1,552,602 necreștini. — *Africa*: 5,387,678 catolici; 9,103,725 necatolici; 125,574,630 necreștini. — *Asia*: 17,038,874 catolici; 9,450,545 necatolici; 970,354,614 necreștini.

Prinse după %, diferitele religii ale globului dau procentajul acesta: Catolicismul: 19; Confucianismul: 16.4; Islamismul: 13; Induismul: 12.1; Buddhismul: 10.8; Protestantismul: 8.9; Schisma: 7.1; Ateismul: 4.1; Animismul: 6.6; Mosaismul: 0.9. — Cifrele au și ele graul lor.

Știri mărunte

Conferința episcopescă. *Sâmbătă, în 14 Aprilie c. Preasfințirii noastre arhieriei s'au întrunit la sfat în reședința p. mitropolit Vasile. Diferite probleme importante au fost obiectul confătuirilor. Intre ele una care va produce, de sigur, mare bucurie în toată biserica noastră. Adevărat: deschiderea, în chiar toamna acestui an, a seminarului românesc dela Roma, clădirea căruia e*

Se pot da totuși cazuri, când un preot este rugat să vorbească, dar fără a avea timpul necesar pentru pregătire. În asemenea *împrejurări extraordinare* se pot aplica preotului cuvintele adresate lui Moisi**). »Du-te... Eu voi fi în gura ta și te voi învăța ceea ce vei avea de spus«. — De data aceasta predicatorul sigur că nu va reuși, așa cum ar fi dorit, dar are prilejul să se umilească din acest motiv, oferind lui Dumnezeu un sacrificiu agreabil. Oratorul sacru va risca poate să-și strice reputația, dar — față de binele spiritual pe care-l face ascultătorilor — această chestiune personală este de o importanță cu totul infimă. Decât să i lase pe credincioși fără nutremânt, adevăratul apostol preferă întotdeauna să le dea o pâine sufletească, chiar și pregătită numai în grabă. — În această privință, Sf. *Francisc de Sales* ne oferă un exemplu vrednic nu numai de admirat, ci și de urmat. »Când eram egumen, — zice sfântul — aveam obiceiul de a predica la toate ocaziunile, în catedrale, în bisericile parohiale și și până și în cele mai mici oratorii... Și roadele predicilor lui au fost întotdeauna bogate și binecuvântate. Acel Dumnezeu în numele căruia vorbea, nu și-a precupețit niciodată ajutorul față de credinciosul său servitor.

Mgr. England (episcop de Charleston), unul dintre cei mai abili predicatori pe cari i-a avut Biserica lui Hristos, vorbea despre orice subiect, chiar și dacă era anunțat numai cu câteva minute înainte. Lumea era atât de dornică să-și

*) Matei, 10. 19 sq.

*) Fapt. Ap., cap. VI.

**) Exod. IV. 12.

terminată și așteaptă cetele viitorilor ucenici ai Domnului din vechea Dacie. — In cadrul liturghiei solemne de Duminică, Preașt. Valeriu al Orășii a dat darul preoției unui nou slujitor al altarului; apoi a plecat la București. Ceilalți înalți Arhieri s'au reîntors la reședințele lor.

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc de Blaj a făcut mai nou următoarele schimbări în cler: Păr. Simion Nicoara din Răciu a fost promovat de viceprotopop actual al aceluiaș district. — Au fost distinși, apoi, de viceprotopopi onorari preoții: Ioan Pop din Cuștelnic; Liviu Costea din Boziaș; Romul Moldovan din Veștem și Ovidiu B. Vlăsa din Deleni. — Au fost promovați de parohi ai acelorași parohii administratorii parohiali: Teodor Căndea din Biczazul Ardelean; Alex. Caian din Cipăieni; Emil Chiciudean din Zoreni; Diomid Ciulea din Tăuni; Silviu Hașegan din Ciugud; Ioan Mocan din Sănmărghita; Remus Mezei din Petreștii de jos; Toma Mihalău din Noui; Vasile Oltean din Mănărade; Andreiu Pop din Călărași; Pavel V. S. Simu din Coșlar; Vasile Sârbu din Tritenii-de-jos; Emil Stanislav din Șopteriu; Iacob Tuluș din Meșcreac; Tiberiu A. Ursu din Homorod; Ioan Florea din Ilieni; Traian M. Ștefu din Poiana Aiudului; Basiliu Comes din Ernei; Iulian Făgărășan din Pătrângenii; Octavian Dragoș din Cerghid; Mateiu Florea din Iașii Făgărașului; Nicolae David din Presaca; Gavril Covășan din Ibănești și Victor Socol din Bilbor. — Păr. Gregoriu Oprea din Dumitra a fost numit admin. paroh. la Feneș; păr. S. Sântoma din Crivobara (eparhia Lugojului) tot admin. paroh. la Blandiana, iar nouhirotonitul Victor Crețu, prof. de educația fizică, a fost provăzut cu decret de jurisdicție.

Tot n'a murit biserica în Rusia.

Cel puțin cea catolică se mișcă, pe lângă toată ura celor lăpădași de Dumnezeu. Actualmente activează liber, în Sovietia, 30 de preoți catolici. Asta în urma garanțiilor religioase primite de guvernul sovietic drept preț al recunoașterii

asculte, încât și protestanții îl chemau să le predice, îndată ce sosia în vr'un oraș. La 1839, cu ocazia unei sfințiri de biserică, fu invitat în localitatea Frederick (America, U. S. A.) ca să predice. El primi, dar nu plecă decât Duminică dimineața, după ce petrecu toată noaptea în rugăciune. La ora fixată pentru plecare, ușierul, intrând în sacristie, află pe vrednicul episcop dormind... Discursul, cu toate acestea, a fost vrednic de orator. — Fiind întrebat mai apoi despre ușurința uimitoare de a improviza predicile și de elocința-i atât de spontană, prelatul răspunse: »In decurs de mai mulți ani, nu mă mulțumiam numai să-mi compun predica, ci o și scriam în întregime și o învățam de rost; slujba mea era o continuă pregătire pentru amvon«.

Despre cardinalul Wiseman se spune că era atât de erudit, încât după o improvizație de câteva minute, putea vorbi despre orice subiect, literar, științific, artistic sau religios. Creerul lui era ca o orgă melodioasă, perfect acordată; vorbea pe orice clapă a inteligenței.

* * *

O concluzie reese din observațiile de mai sus: Nimeni să nu-și închipse și nici să nu aibă pretenția de a reuși în vorbirile sale, — și mai ales în cele improvizate, — înainte de a studia în modul cel mai serios, timp de ani de zile și înaintea unei îndelungate experiențe. — »Labor omnia vincit improbus«. — Acest adagiu enunțat de poetul latin, pribegit în vechiul Tomis, trebuie să aibă un puternic răsunet și între vestitorii Cuvântului Domnului.

sale diplomatice din partea Statelor Unite. În Moscova sunt cinci biserici deschise, sub îngrijirea arhiepiscop. Pie Neveu, din ordinul asumpționist. În Petrograd slujește la toate bisericile deschise un preot francez, care, cu permise speciale, Duminică slujește și câte 6 s. liturghii; doue-trei înainte de masă, celelalte seara, după șase. Ziua Domnului ne mai fiind respectată de stăpânire, credincioșii vin la s. slujbă după ce iasă dela lucru, când se și cuminecă, dacă au ajuns dela șase după masă. În Siberia întreagă e numai un preot, provăzut cu toate prerogativele episcopale, fără a fi dânsul episcop. De curând, — după informațiile lui *Catholic Times*, care relatează și cele de mai sus, — a sosit în Bolșevicia și un preot catolic american, P. Leopold Braun, călugăr asumpționist, întregind cu o forță de valoare rândurile supraîncărcate de muncă a lucrătorilor în via Domnului in illis partibus infidelium. — Pentru reușita strădaniilor lor, Domnului să ne rugăm!

Locale. Lunia viitoare, de praznicul sf. mucenic Gheorghe, va predica în catedrală păr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, prof. de teologie, iar Duminică ce-i urmează, a Paralicului, va predica păr. Ioan Vultur, prof. la liceul de băieți.

— Joi, în săptămâna Luminată, a avut loc convenirea de constituire a asociației »Sf. Nichita Remesianul«, despre care scriem și în primul acestui număr. Director spirital al tinerei asociații a fost declarat păr. Dr. Ioan Bălan, canonic metrop.; cassier: păr. Dr. Leon Sârbu, duhovnicul Seminarului teologic; secretar: păr. Dr. Liviu Chinezu, profesor de religie. După constituire membrii întruniți s'au presintat în corpore la I. P. S. Metropolit, cerându-i binecuvântarea, pe care Marele Păstor a împărțit-o cu dragă inimă de mult bine promițătoarei organizații.

— Turneul de propagandă culturală și artistică de sub direcțiunea d. Pepe Georgescu dela Teatrul Național din București, în trecere prin Blaj, a jucat aici Duminică seara comedia în trei acte *Extemporalul*, localizată în românește de P. Gusti după Sturm. Publicul numeros ce a petrecut clipe de veselie sănătoasă, a răsplătit cu aplauze furtunoase pe jucători.

Regină care cere binecuvântarea copiilor săi. E regina Astrid a Belgiei, soția lui Leopold III, nepoata regelui Svediei, trecută la catolicism în 1930. În momentul când augustul său soț pășia în fața Adunării Naționale să facă jurământul constituțional, dânsa s'a apropiat de card. van Roey de Malines, adresându-i-se: »Eminență, în această primă zi de domnie, aș dori să-mi binecuvântați pruncii«. Și i-a prezentat cele două odrasle ale sale. Ilustrul demnitar bisericesc i-a îndeplinit, numai decât, cu drag, dorința, binecuvântând atât pruncii cât și pe mama lor, după care Regina mamă s'a retras profund mișcată. — Gestul acesta grăitor a făcut impresie de neșters asupra martorilor oculari și asupra tuturor bunilor creștini din acea țărișoară, atât de mare în suflete mari și creștinește nobile.

L-au pus la punct. Agitatorul francmason elvețian, apostatul Lerulot, și-a pus în gând să peroreze și în Strassburg împotriva religiei. Loja fraților cu trei puncte a și aranjat totul ca numitul să se descarce în fața unui public numeros. Decât: socoata de-acas a ieșit prost în târg, deși se îngrijiseră de echipe tinerești cari să termine repede și fără mânuși cu eventualii »tulburători«. Tineretul catolic din Strassburg s'a organizat și el în vederea celor ce erau să se întâmple. A intrat în sală în rânduri compacte și a făcut imposibilă ieșirea »apostolului« dela Geneva. Acesta a dat o vreme din mâini și din picioare pe scenă, dar când a văzut că voinicii puși să-l susțină nu îndrăznesc nici măcar să crănească, și-a luat

frumușel (vorbă să fie!), tâlpășița. — Lecție care, sigur, n'o s'o uite degrabă nici el, nici tovarășii de idei. Căroră, de altfel, mai nou în Franța li-se clatină pământul sub picioare.

Măcluca în mâni de habotnic!

Voinicii din chestie sunt Rutenii ortodocși dela Iza Maramureșului. Aceștia, după cum se arăta din Uzhorod, au făcut cerc în jurul bisericii de tene unite și au declarat ritos protopopului din Hust, venit la slujbă, că: Intrarea-i oprită! Iar când au văzut, că acesta nu se spărie de vorbă, au pus mâna pe ciomege. Agitatori în suflet le suflaseră 'n urechi că uniții vreau demonstrații, proslăvind procesul celebru de acum 20 de ani, când au fost osândiți mai mulți emisari moscoviți, pentru tulburările religioase provocate în acele părți illo tempore. Norocoș jandarmii cari, intervenind cu energie, au împărțiat cetele infuriate.

Dela Sindicatul Presei din Ardeal. Comparația

carea adunării generale. În virtutea prevederilor art. XII XIII XIV ale statutelor și potrivit hotărârii comitetului plenar dela 11 Februarie din Timișoara, convocată prin aceasta adunarea generală ordinară a Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat pentru ziua de Duminică 6 Maiu ora 10, în saloanele casei Sindicatului din Cluj. Calea Mareșal Foch 23, cu următoarea ordine de zi: 1. Constituirea adunării generale și a vântul de deschidere al președintelui; 2. Citirea și poartelor secretarului general, casierului și comitetului de cenzori, descărcarea gestionară a comitetului; 3. Citirea »Bibliotecii zărilor« a Sindicatului; 4. Constituirea sanatorului din Băile Herculane; 5. Intocmirea Bugetului pe 1932; 6. Propuneri și comunicări; 7. Alegerea noului comitet. Ședința comitetului plenar este convocată pentru ora 9 în dimineața aceleiași zile pentru rezolvirea chestiunilor ce sunt de resortul său statutar. Toți domniile membri sunt rugați prin aceasta să se prezinte neîntârziat art. IV al statutelor achitând obligațiile scadente cu finele anului 1933, pentru a avea puțința exercițiului deplin al dreptului participării la desbaterile adunării și la votarea deciziunilor. — Președinte: Ion Clopofel. Secretar general: Teofil Bugnar.

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Nu ne-am convertit la religia estetă a poeziei cubiste. Sub »ruda de bunăvoință« din arhicolul de fond al numărului nostru trecut nu s'ascunde prin urmare, nici o imagine transcendentă, cu înțeleși macabre. Este o simplă și banală greșală de tipar. Articolul a scris mai prozaic: undă de bunăvoință. Tot așa și tot acolo: argumentarea străină a sf. Pavel, care în realitate e argumentare strănsă. — Nu suntem nici măcar veseli de asemenea pozne pe cari ni-le joacă »dublu rău al erorilor de tipar«. Mai ales când vrea să ne înstrăineze nu numai de înțelegerea cetitorilor, ci și de sf. Pavel însuși. Totuși uneori viclesugurile lui trec neobservate.

G. Iași. Înțelegem deplin bunele dorinți pe care ni-le-ați transmis și lucrăm permanent în sensul lor. În marginile îngăduite de rostul gazetei noastre și potrivit realităților dela noi. Acestea însă nu permit să lămurim totdeauna pe lung și larg, în articole de doctrină savantă, toate atacurile neroade care se ridică prea des împotriva cauzei pe care o susținem. Nu suntem organ de polemică permanentă. Trebuie să ne ocupăm în prim loc de necazurile și problemele noastre proprii și numai în locul al doilea să stăm de vorbă cu adversarii. Intre aceștia apoi trebuie să facem distincții liniu. Unii sunt de bunăcredință. Îi lămurim cu toată dragostea și cu duhul blândității. Alții însă sunt de rădăcină și încăpăținată reacredință. Rădică acuze idioate. Ce să faci cu ei? Să polemizăm serios cu cei cari strigă ne-am vândut neamul Papei dela Roma și unguirilor dela Pesta? Am fi ridicoli. Pentru aceștia nu există decât un singur răspuns. Acela pe care îl recomandă sf. Scriptură în cartea Pildelor (26, 5): Responde stulto secundum stultitiam eius, ne sibi sapiens videatur!

B. Cluj. Duelul cu care generalul Zizi Cantacuzescu și alt boier cu sânge albușu, V. Mavrocordat, au început să cinstească ziua a treia de Paști este un fel de pilot la procesul »Gărzii de fier«. Boierul din urmă, rus, adică, excluderea celui dintâi din Jockey Club (în fel de cuib în care se adună boierii nu pentru a juca pe Dumnezeu!), vină pentru care merită, evident, să-și taie capul. Boier, general, gardist »de fier«, insultat și ținut să facă imediat această reparare a ordinii morale. — Spectacolul nu e prea reconfortant. În vreme ce lumea mea toată — comentează »Dreptatea« — își macină sufletul între grija pâinii și chinul gânde al zilelor de mâine, alții își spintecă cu sabia bardahanele sătule și își cioplesc țestele pustii. Și când te gândești că d. general se declară la toate răspântiile mare creștin: »Garda« de fier bate monedă politică sunătoare din vâghelie! — E încă mult păgânism în noi!

Cetiți și răspândiți: »UNIREA«